

ც/232 მუხლში ამოიშალს სიგყვა "ზირველდამსწრეთ".

თ/233 მუხლში სიგყვები: "უზენაესის ნებადართვით" შეიცვალს სიგყვებით: "სენატის ან მთავრობის ნებადართვით კუთვნილებისამებრ";

ი/295- მუხლს დაემატოს პენიშენა: " ამ მუხლში აღნიშნული წესი არა ვრცელდება სენატორებზე";

კ/431 მუხლი შეიცვალს ასე: "საქართველოში სასამართლო ხელისუფლება ეკუთვნის მომრიგებელ მოსამართლეს, მათ ყრილობათ, ოქტის სასამართლოს, სასამართლო პალატას და სენატს";

ღ/სიგყვა "ობერ-პროკურორი" 300, 306, 329, 329^I და 330 მუხ. შეიცვალს სიგყვად "სენატის თავმჯდომარე", ხოლო დანარჩენ მუხლებში სიგყვად "სენატის პროკურორი";

მ/ყველა მუხლში ამოიშალს სიგყვა - "უმართებულისი"; სიგყვა "ზირველდამსწრე" შეიცვალს სიგყვებად: "სენატის თავმჯდომარე"; სიგყვა "ობერ-სეკრეტარი" სიგყვად "მდივანი"; სადაც ნახსენებია: "უმართებულისის სენატის I-ლი დეპარტამენტი", იქ აღინიშნოს: სენატის სამოქალაქო საკასაციო დეპარტამენტის საადმინისტრაციო განყოფილება"; სადაც ნახსენებია: "უმართებულისის სენატის I-ლ და საკასაციო დეპარტამენტთა შეერთებული საკრებულო", იქ აღინიშნოს: "სენატის საკასაციო დეპარტამენტთა შეერთებული საკრებულო"; სადაც ნახსენებია: "უმართებულისის სენატის I-ლ და საკასაციო დეპარტამენტთა საზოგადო კრება" ან "უმაღლესი სადისციპლინო საკრებულო", იქ აღინიშნოს: "სენატის საკასაციო დეპარტამენტთა საზოგადო კრება".

2. სამოქალაქო სამართლის წარმოების წესდებაში:

ა/გაუქმდეს 1470 - 1473 მუხ. ;

ბ/678^I მუხლში სიგყვები: "I-ლ და საკასაციო დეპარტამენტთა შეერთებულ საკრებულოში" შეიცვალს სიგყვებად: "სენატის შეერთებულ საკრებულოში";

გ/802 მუხ. დაემატოს ბოლოში: "საქმის განხილვის დღე ეუწყებათ საქმეში მონაწილეებს, თუ განუცხადებენ სენატს თავის მისამართს ქ. ცილისში";

დ/803 მუხლში სიგყვები: "განსაზღვრული მორიგეობით ან ერთმანეთთან შეთანხმებით" შეიცვალს სიგყვებად: "სენატის თავმჯდომარის მიერ დანიშვნით";

ე/809 მუხ. შეიცვალს ასე: "თუ განსაზღვრებული გადაწყვეტილება გაუქმებულ იქნება, სენატი დაუბრუნებს საქმეს იმავე პალატას ან მომრიგებელ მოსამართლეთა ყრილობას ხელახლა განსახილველად და გა"

დასაწყვეტად, იმ პირობით, რომ საქმის ახალ განხილვაში მონაწილეობა არ მიიღონ იმ მოსამართლეებმა, რომელთა გადაწყვეტილებაც გაუქმებულია";

გ/ყველა მუხლში ამოღებულ იქნეს სიტყვა "უმართებელესი"; სიტყვა "პირველდამსწრე" შეიცვალოს სიტყვებად- "სენატის თავმჯდომარე", ხოლო სიტყვა "ობერ-პროკურორი" შეიცვალოს სიტყვებად: "სენატის პროკურორი ან მისი ამხანაგი".

მისისხლის სამართლის წარმოების წესდებაში:

ა/გაუქმდეს მუხლები: 235², 1061¹, 1061³, 1071 მუხლის მე-4 პუნქტი, 1075, 1076, 1085, -1088 მუხლის მესამე პუნქტი, 1088¹, 1092-1097, 1105, 1112 ორივე პენიშენით, 1267 - 1270 და 1277;

ბ/917 მუხლი შეიცვალოს ასე: "საქმის განხილვის დღე ეუწყებათ საქმეში მონაწილეებს, თუ განუცხადეს სენატს თავისი მისამართი ქ.ტფილისში, ან თუ ტფილისის საპრობილეებში არიან დაშავებულნი".

IV. გაუქმდეს ტუსეთის დროებითი მთავრობის დადგენილება სადისციპლინო სასამართლოს თაობაზე.

V. გადაიღოს სასულმწიფო ხაზინიდან:

ა/ერთდროულად სენატის დეპარტამენტთა და სენატის პროკურორების კანცელარიების მოსაწყობად და საკანცელარიო ხარჯად: სენატის კანცელარიებისათვის ოც-ოცი ათასი მანეთი და პროკურორების კანცელარიებისათვის ათ-ათი ათასი მანეთი, სულ 60.000 მან

ბ/ყოველთვიურად, 1919 წლის ოქტომბრის I-დან: სენატის, საპროკურორო ნაწილის და საკადრისგანყოფილების შესანახად და საკანცელარიო, სამეურნეო, საგზაო და დიურ ხარჯად, შტატების თანახმად 171.000 მან

1919 წ. ივლისის 29.

საქართველოს დამფუძნებელი კრების
თავმჯდომარის უფროსი ა მ ხ ა ნ ა გ ი *ყ. ბაიური*

საქართველოს ტესუბლიკის მთავრობის
თავმჯდომარის მ თ ა დ გ ი ლ ე *მ. ბაიური*

საქართველოს სენატის დებულება

თავი პირველი

ზოგადი დებულება.

1. საქართველოს სენატი არის უზენაესი სასამართლო. იგი: 1) თვალყურს ადევნებს კანონის დაცვასა და სისწორით ასრულებას მთავრობის ყოველი დაწესებულებისა, თანამდებობის პირისა და ადგილობრივ თვითმართველობის ორგანოების მიერ; 2) განაგებს სასამართლო ნაწილს, როგორც საკასაციო სასამართლო, და 3) შეასრულებს ყოველ სხვა მოვალეობას, ამა დებულებაში აღნიშნულს.

2. სენატი შემოქმედებს იმ წესითა და იმ ფარგლებში, რომელიც დადგენილია «სასამართლო დაწესებულებათა დებულებაში», «სისხლის სამართლის წარმოების წესდებასა», «სამოქალაქო სამართლის წარმოების წესდებასა» და სხვა სათანადო კანონდებულებაში, რამდენადაც ეს კანონდებულებანი შეცვლილი არ არის სენატის ამა დებულებით, ან რესპუბლიკის სხვა მოქმედას კანონით.

3. სასამართლოს და მთავრობის დაწესებულებანი, თანამდებობის პირნი და ადგილობრივ თვითმართველობის ორგანოები ვალდებული არიან დაემორჩილნენ სენატის გადაწყვეტილებას იმ საქმეში, რომლის გამო ის გადაწყვეტილებაა გამოტანილი; ხოლო სენატის ის გადაწყვეტილება, რომელიც სხვა საქმეთა შესახებ არის გამოტანილი და გამოქვეყნებულია «სამოქ. სამართ. წარმოების წესდ.» 81-მ მუხ. და «სისხ. სამართ. წარმოების წესდების» 93-მ მუხლას თანახმად, სახელმძღვანელოდ უნდა იყოს მიღებული კანონის ერთნაირად ასრულებისა და განმარტებისათვის.

4. უკეთეს სენატმა საქმის განხილვის დროს რაიმე ბოროტმოქმედება ან დაუდევრობა აღმოაჩინა რომელსამე უწყებაში, სათანადო მინისტრს უნდა ეცნობოს; ხოლო თუ ბოროტმოქმედება ან დაუდევრობა ჩადენილია მინისტრის მიერ, რესპუბლიკის მთავრობას უნდა ეუწყოს.

5. სენატი დანიშნავს, როცა საჭიროდ დაინახავს, სასამართლო დაწესებულებისა, მისი ცალკე ნაწილისა და სასამართლო უწყების მოხელეთათვის რევიზიას.

6. უკეთეს სენატი დაინახავს, რომ მინისტრის ან მთავრობის სხვა უმაღლეს წარმომადგენელს ცირკულიარი, განკარგულება ან სავალდებულო დადგენილება ეწინააღმდეგება კანონს, განკარგულება უნდა გასცეს მათის მოქმედების შეჩერებისათვის, ან გააუქმოს იგი სავსებით, ან ნაწილობრივ.

შენიშვნა: ყოველ მინისტრს და მთავრობის სხვა უმაღლეს წარმომადგენელს დაევალოს წარუდგინოს სენატს, გამოცემისათვის, თავის ცირკულიარს, სავალდებულო დადგენილების, ინსტრუქციის, განმარტების და ზოგადი ხასიათის განკარგულების პირი.

7. სენატის ყოველი გადაწყვეტილება და საბოლოო დადგენილება უნდა ეცნობოს სათანადო დაწესებულებას და თანამდებობის პირს ასასრულებლად ბრძანების სახით. უკეთეს ბრძანება სასამართლო საქმეს არ შეეხება, მისი პირი სათანადო მინისტრს უნდა გაეგზავნოს.

8. სენატი თავის მოღვაწეობის ანგარიშს ყოველ წელს წარუდგენს პარლამენტს.

თავი მეორე

სენატის ორგანიზაცია და შედგენილობა.

9. სენატი იმყოფება ქ. ტფალისში და შესდგება ორი საკასაციო დეპარტამენტისაგან: სისხლის სამართლისა და სამოქალაქოსაგან. სამოქალაქო საკასაციო დეპარტამენტში დაარსდება საადმინისტრაციო განყოფილება.

10. ამას გარდა, სენატში დაარსდება საკასაციო დეპარტამენტთა საზოგადო კრება და საკასაციო დეპარტამენტთა შეერთებული საკრებულო.

11. თვითეულ საკასაციო დეპარტამენტსა ჰყავს შტატით განსაზღვრული რიცხვი სენატორებისა. სენატს ჰყავს თავმჯდომარე და თავმჯდომარის ამხანაგი. თავმჯდომარე განაგებს ამავე დროს ერთ-ერთს დეპარტამენტს, რომელსაც თვით აირჩევს, ხოლო მისი ამხანაგი—მეორეს.

12. სენატის თავმჯდომარეს და მის ამხანაგს, სენატორის მოვალეობის ასრულების გარდა, მიენდობა: თავმჯდომარეობა დეპარტამენტში, მოსახსენებელ საქმეების განაწილება სენატორთა შორის, დანიშვნა გამწესრიგებელ და სასამართლოს სხდომებისა და საქმის წარმოების მეთვალყურეობა დეპარტამენტში.

13. როცა სენატის თავმჯდომარეს ან მის ამხანაგს სამსახურის შესრულება არ შეუძლიან ავადმყოფობის ან სხვა მიზეზის გამო, მის მოვალეობას შეასრულებს იმავე დეპარტამენტის სენატორი, სხვაზე ადრე არჩეული, ხოლო ერთ დროს არჩეულთაგან—წლოვანებით უხუცესი.

14. საკასაციო დეპარტამენტთა საზოგადო კრებაზე და შეერთებულ საკრებულოში თავმჯდომარეობს სენატის თავმჯდომარე, ხოლო თუ ის ვერ დაესწრო—მისი ამხანაგი. საზოგადო კრებისა და შეერთებულ საკრებულოს საქმის წარმოება მოეწეობა იმ დეპარტამენტში, რომელსაც განაგებს სენატის თავმჯდომარე.

15. შეერთებული საკრებულო, თავმჯდომარეს გარდა, შესდგება ოთხ სენატორისაგან, რომელსაც სენატის საზოგადო კრება აირჩევს ერთი წლის ვადით ორივე დეპარტამენტის შედგენილობიდან.

16. თვითეულ საკასაციო დეპარტამენტში არსებობს დეპარტამენტის საკრებულო და განყოფილების საკრებულო.

17. დეპარტამენტის, საზოგადო კრებისა და შეერთებულ საკრებულოს სხდომას უნდა დაესწროს საქმეთა განხილვის დროს ორ-მესამედზე მეტი იმ სენატორთა რიცხვისა, რომელთაგანაც შესდგება, კუთვნილებისამებრ, დეპარტამენტის საზოგადო კრება და შეერთებული საკრებულო, ხოლო განყოფილების სხდომას—სამ სენატორზე ნაკლები. სხდომას უნდა დაესწრნენ აგრეთვე სენატის პროკურორი, ან მისი ამხანაგი და მდივანი.

18. უკეთუ განყოფილების ან დეპარტამენტის ხსენება არ დაეწერა წინა მუხლში განსაზღვრული რიცხვი სენატორებისა, თავმჯდომარე დაუყოვნებლივ მოიწვევს იმავე დეპარტამენტის, ან, თუ ეს შეუძლებელია, მეორე დეპარტამენტის სენატორთა საჭირო რიცხვს.

19. განყოფილების ან დეპარტამენტის ხსენებაზე საქმეების განხილვა სწარმოებს ამ დებულების მე-2 მუხლის თანახმად.

20. სენატორებს და მათ შორის თავმჯდომარეს და მის ამხანაგს აირჩევს პირველად დამფუძნებელი კრება ორი წლის ვადით, ხოლო შემდეგ პარლამენტი—ოთხი წლის ვადით.

შენიშვნა: სენატორები ასრულებენ სამსახურს, თუნდაც ვადა გასული ჰქონდეთ, ახლების არჩევამდე.

21. თუ რომელსამე საკასაციო დეპარტამენტში განთავისუფლდა სენატორის ადგილი ვადის გასვლამდე, ახალი სენატორი არჩეულ იქნება დანარჩენი ვადით.

22. არ შეიძლება სენატორის დათხოვნა ან ერთი დეპარტამენტიდან მეორეში გადაყვანა მისი სურვილის წინააღმდეგ. თანამდებობიდან მისი დროებით გადაყენება შეიძლება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთუ სამართალში ან გამოძიებაში იქნება მიცემული; სენატორის სრულიად დათხოვნა თანამდებობიდან შეიძლება მხოლოდ სასამართლოს განაჩენის ძალით.

23. სენატის თავმჯდომარეს, მის ამხანაგს, სენატორს, სენატის პროკურორს და მის ამხანაგს შეუძლიანთ ისარგებლონ წელიწადში ორი თვის თავისუფლებათ. ამ ვადის განგრძობა კიდევ ერთი თვით სენატის თავმჯდომარისა, მისი ამხანაგისა და სენატორისათვის შეუძლიან მხოლოდ სათანადო დეპარტამენტს, ხოლო სენატის პროკურორისა და მისი ამხანაგისათვის—იუსტიციის მინისტრს.

24. დეპარტამენტთა საზოგადო კრების და შეერთებულ საკრებულოს საქმეთა წარმოების წესრიგი განისაზღვრება სენატის განაწესით. ამ განაწესის პროექტს, დეპარტამენტის მიერ შედგენილს, საზოგადო კრება ამტკიცებს.

25. ყოველ დაწესებულებასთანა და თანამდებობის პირთან სენატს აქვს პირდაპირი მიწერ-მოწერა.

26. სენატის თვითუფლებად დეპარტამენტს აქვს თავისი კანცელარია, რომლის მოხელეთა რაოდენობა და ჯამაგირი შტატით განისაზღვრება; კანცელარიის მოხელეებს დანიშნავს სენატის თავმჯდომარე.

27. სენატთან არსებობს საკოდიფიკაციო განყოფილება, რომლის ხელმძღვანელობა ეკუთვნის სენატის თავმჯდომარეს. საკოდიფიკაციო განყოფილების კანცელარია განისაზღვრება შტატით.

თავი მისამი

სენატის საპროკურორო ნაწილი

28. სენატთან დაარსდება ორი პროკურორის თანამდებობა: ერთი სისხლის სამართლის დეპარტამენტისა და მეორე—სამოქალაქოსათვის. მათ ჰყავთ ამხანაგები, რომელთა რიცხვი განისაზღვრება შტატით.

29. პროკურორებს და მათ ამხანაგებს დანიშნავს მთავრობა.

30. პროკურორი ან, მის მიერ დანიშნენით, მისი ამხანაგი წარუდგენს სენატს თავის დასკვნას ყოველ საქმის შესახებ, რომელიც შეტანილია განსახილველად სენატის საზოგადო კრებასა, შეერთებულ საკრებულოსა, საკასაციო დეპარტამენტსა და მის განყოფილებაში საკასაციო წესით თუ არსებითად.

31. თვითუფლებად პროკურორს აქვს თავისი კანცელარია, რომლის მოხელეთა რიცხვი და ჯამაგირი განისაზღვრება შტატით. მოხელეებს დანიშნავს სათანადო დეპარტამენტის პროკურორი.

თავი მმოთხი

სენატის კომპეტენცია

32. სისხლის სამართლის საკასაციო დეპარტამენტს ექვემდებარება ყოველი საქმე, რომელიც აღნიშნულია «სასამართლო დაწესებულებათა დებულებასა», «სისხლის სამართლის წარმოების წესდებასა», სამხედრო სასამართლოს წესდებათა და სხვა სათანადო კანონდებულებათაში.

33. სამოქალაქო საკასაციო დეპარტამენტს ექვემდებარება ყოველი საქმე, რომელიც აღნიშნულია «სასამართლო დაწესებულებათა დებულებას», «სამოქალაქო სამართლის წარმოების წესდებასა» და სხვა სათანადო კანონდებულებათაში.

34. სამოქალაქო საკასაციო დეპარტამენტის საადმინისტრაციო განყოფილებას ექვემდებარება:

1) საჩივარი და პროტესტი ოლქის სასამართლოს საადმინისტრაციო განყოფილების გადაწყვეტილების შესახებ;

2) საჩივარი მინისტრების მოქმედებისა და განკარგულების შესახებ;

3) თხოვნა მის მიერ საადმინისტრაციო საქმის გამო დადგენილ გარდაწყვეტილების გადასინჯვის შესახებ (50 მუხ.);

4) გადაწყვეტა მთავრობის დაწესებულებათა შორის კომპეტენციის გამო ატეხილ დავისა;

5) განხილვა ყოველი საქმისა, რომელიც შეეხება ხაზინის სასარგებლოდ ყოველწლიურ გარდასახადისა და ბაჟის აღებას, აგრეთვე განსაზღვრულ შემთხვევაში კანონდებულებათა დარღვევის აღმოჩენისათვის ჯილდოს მიცემას;

6) სახაზინო მართვა-გამგეობის საქმის განხილვა იმ შემთხვევაში და იმ წესით, რომელიც აღნიშნულია სათანადო კანონებში (მუხ. 1297, 1301, 1307 სამოქალაქო სამართლის წარმოების წესდებისა, გამოც. 1914 წ., მუხ. 7 გამოც. 1910 წ. და შენიშვნა მე-2 ამავე მუხლისა, 1912 წ. გაგრძ., მუხ. 23—30 ხაზინის უდაო მოთხოვნილებით გარდასახადთა აღების დებულებისა, გამოც. 1910 წ. და სხვა);

7) განხილვა ყოველი საქმისა, რომელიც შეეხება სხვა და სხვა შემთხვევის გამო ხაზინაში უკანონოდ შესულ ფულის დაბრუნებას;

8) განსაზღვრულ შემთხვევაში საჯარო ვაჭრობათა და ხელშეკრულებათა დამტკიცება, საჯარო ვაჭრობის ნებართვა და აგრეთვე საჯარო ვაჭრობის უნაყოფობის გამო უძრავ ქონებათა ხაზინის საკუთრებად ჩარიცხვა;

9) მფლანგველის ქონებისათვის მოურთავის დაწესება;

10) იმ მამულის დაგირავების საქმე, რომელიც ვისსამე მფლობელობაშია მის სიცოცხლეში;

11) საქმე ვისიმე ჭკუა-გონების მდგომარეობის შემოწმებისა;

12) ერობისა და ქალაქის თვითმართველობათა მიერ არჩეულ მომრიგებელ-მოსამართლეთა დამტკიცება და ამ არჩევნების გამო შეტანილ საჩივრის განხილვა;

- 13) მოპრიგებელ-მოსამართლის, მისი თხოვნის თანახმად, სამსახურიდან დათხოვნა;
- 14) მოპრიგებელ-მოსამართლის სამსახურისაგან განთავისუფლება ორ თვეზე მეტის ვადით;
- 15) საერთოდ ყოველი საქმე, რომელიც კანონით სენატს ექვემდებარება და არ ეკუთვნის სენატის სისხლის სამართლის, ან სამოქალაქო დეპარტამენტის, ან საზოგადო კრების, ან დეპარტამენტთა შერთებულ საკრებულოს განსახილველ საკითხების რიცხვს;

35. სენატის საკასაციო დეპარტამენტთა საზოგადო კრებას ექვემდებარება:

- 1) არსებობდა საბოლოო გადაწყვეტა საჩივრისა და პროტესტისა იმ საქმის გამო, რომელიც განიხილა სენატის საადმინისტრაციო განყოფილებამ როგორც პირველმა ინსტანციამ;
- 2) საბოლოო გადაწყვეტა იმ დავისა, რომელიც აღიძვრის კომპეტენციის გამო სასამართლო და მთავრობის დაწესებულებათა შორის და აგრეთვე სხვა-და-სხვა უწყებების სასამართლოს შორის;
- 3) განხილვა სააპელაციო საჩივრისა, რომელიც შეტანილია სენატის საოქალაქო საკასაციო დეპარტამენტის გადაწყვეტილების გამო და შეეხება საადმინისტრაციო უწყების და ადგილობრივ თვითმართველობის მოხელეთა ისეთ უკანონო მოქმედებით ან დაუდევრობით მიყენებულ ვნებისა ან ზარალის ანაზღაურებას, რომელიც ან სრულიად არ ეკუთვნის სისხლის სამართლის უწყებას, ან რომლის შესახებ სისხლის სამართლის წარმოება მოსპობილია ან შეჩერებული;
- 4) განხილვა თხოვნისა იმ გადაწყვეტილების გაუქმების შესახებ, რომელიც დადგენილია სამოქალაქო საკასაციო დეპარტამენტის მიერ სააპელაციო წესით წინა მუხლში ნაჩვენებ საქმეზე, და აგრეთვე განხილვა როგორც თხოვნისა ამ გადაწყვეტილების გადასინჯვის, ისე ამ გადაწყვეტილების გაუქმების შესახებ იმ პირთა თხოვნით, რომელთაც საქმეში მონაწილეობა არა ჰქონიათ მიღებულნი;
- 5) განხილვა თხოვნისა, რომ ნება დაერთოს მთხოვნელს მოსთხოვოს სენატორთ ზარალი, მიყენებული იმათი ისეთ უკანონო, ან მიკერძოვით, ან დაუდევარი მოქმედებით, რომელიც ან სრულიად არ ექვემდებარება სისხლის სამართლოს, ან რომლის გამო სისხლის სამართლით დევნა მოსპობილია ან შეჩერებულია;
- 6) გადაწყვეტა სენატს ექვემდებარე სადასჯადო საქმისა სასამართლო უწყების თანამდებობის პირთა და, მათ შორის, სენატორთა შესახებ, იმ შემთხვევათა გამოკლებით, რომელიც აღნიშნულია «სასამართლო დაწესებულ. დებულების» 295² მუხლში.
- 7) გადაწყვეტა იმ საკითხისა, რომელიც გადატანილი საზოგადო კრების განსახილველად სენატის რომელიმე დეპარტამენტის დადგენილებით;
- 8) დამტკიცება შერთებულ საკრებულოში განხილულ საერთო განაწესისა სასამართლო დაწესებულებათათვის;
- 9) დამტკიცება სენატის საკასაციო დეპარტამენტებისათვის შედგენილ განსაკუთრებულ განაწესისა;
- 10) დროებით გადაყენება სამსახურიდან სენატის თავმჯდომარისა, მისი ამხანაგისა და სენატორებისა, თუ ისინი სამართალში ან გამოძიებაში იქნებიან მიცემულნი;
- 11) გადაწყვეტა იმ საკითხისა, რომელიც აღნიშნულია ამა დებულების მეექვსე და ოცდამეექვსე მუხლში, და
- 12) დანიშვნა ოლქის სასამართლოს და პალატის წევრთა, თავმჯდომარეებისა და მათი ამხანაგებისა; თვითუფლ ამ თანამდებობისათვის ოლქის სასამართლოს და პალატის საზოგადო კრებანი კუთვნილებისამებრ წარუდგენენ სენატს ორ-ორ კანდიდატს; უკეთუ სენატი არც ერთს არ იცნობს დანიშვნის ღირსად, თვით დანიშნავს თავის კანდიდატს; თანამდებობის პირთა დანიშვნა მოხდება სენატის საზოგადო კრებაზე ახილი ხმის მიცემით;

36. სენატის საკასაციო დეპარტამენტთა შერთებულ საკრებულოს ექვემდებარება:

- 1) უზენაესი მეთვალყურეობა ყველა სასამართლო დაწესებულებისა და სასამართლო უწყების თანამდებობის პირთა და იმათი მოღვაწეობის რევიზიის დანიშვნა;
- 2) განხილვა ვანცხადებისა და თხოვნისა მოსამართლის გადაყენების შესახებ;
- 3) საჩივარი და პროტესტი სასამართლო პალატის ისეთი დადგენილებას გამო, რომლითაც გადაჭრილია საკითხი იმის შესახებ, თუ რამდენად აკმაყოფილებს ვეჭილობის მსურველი კანონით დადგენილ ფორმალურ პირობებს, და
- 4) განხილვა სასამართლო დაწესებულებათა მიერ შედგენილი განსაკუთრებული განაწესისა, უკეთუ იუსტიციის მინისტრი წარუდგენს შერთებულ საკრებულოს იმის გამო, რომ ეს განაწესი არ არის შეთანხმებული კანონთან ან და უხერხულობას ჰქმნის ასრულების დროს.

თავი მესამე

სენატის დეპარტამენტებში საქმეთა წარმოების წესი.

37. სისხლის სამართლის საკასაციო დეპარტამენტში საქმე სწარმოებს იმ წესით, რომელიც აღნიშნულია «სისხლის სამართლის წარმოების წესდებაში».

შენიშვნა: სამხედრო სასამართლოს განაჩენის გამო შეტანილი საჩივრისა და პროტესტის განხილვის დროს სენატი იხელმძღვანელებს სამხედრო სამართლის წესდებით.

38. სამოქალაქო საკასაციო დეპარტამენტში საქმეები სწარმოებს იმ წესით, რომელიც აღნიშნულია «სამოქალაქო სამართლის წარმოების წესდებაში».

39. სამოქალაქო საკასაციო დეპარტამენტის საადმინისტრაციო განყოფილებაში ის საქმე, რომელიც აღნიშნულია საადმინისტრაციო სასამართლოს დებულებაში და ამა დებულების 34 მუხლის მეორე პუნქტში, სწარმოებს იმ წესით, რომელიც აღნიშნულია 40—53 მუხ.

40. საადმინისტრაციო განყოფილების განსახილველად წარდგენილი საქმეები უნდა განაწილდეს სენატორთ შორის მოსახსენებლად.

41. საქმის განხილვის დღე უნდა ეცნობოს როგორც დაწესებულ ბასა და თანამდებობის პირს, რომელსა მოქმედება და განკარგულება განსაჩივრებულია, ისე საქმის ყოველ მონაწილეს, რომელიც განუცხადებს სენატს თავის მისამართს.

42. მოდავეთა ვეკილად ყოფნა შეუძლიან იმ პირს, რომელსაც სასამარ. დაწესებულებათა დებულებით და სამოქალაქო სამართლის წარმოების წესდებით უფლება აქვს აწარმოოს სამოქალაქო საქმეები სასამართლო დაწესებულებაში. დაწესებულებასა და თანამდებობის პირს შეუძლიან გაგზავნოს სენატის სხდომაზე განმარტებათა დასადგენად თავისი რწმუნებული საერთო წესით.

43. საქმის მოხსენება და მოდავეთა სიტყვიერი განმარტება საჯაროდ სწარმოებს, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც სენატი საჯარო განხილვას ვერ სცაობს შესასძლებლად ზნეობის ინტერესის მიხედვით. დადგენილება საქმის დახურულ კარებში მოსმენის შესახებ საჯაროდ უნდა იქნეს გამოცხადებული.

44. საქმის მოხსენების შემდეგ სენატი მოსმენის საქმეში მონაწილეთა, იმათ ვეკილთა და რწმუნებულთა განმარტებას და სენატის პროკურორის ან მისი ამახანაგის დასკვნას.

45. უკეთეს საქმის მოსმენის დროს თუნდ ერთი სენატორთაგანი განაცხადებს, რომ საქმეში საქმე დეპარტამენტში განხილულ იქნეს, იგი დეპარტამენტს უნდა გადაეცეს განსახილველად.

46. მოდავეთა განმარტებისა და პროკურორის ან მისი ამახანაგის დასკვნის მოსმენის შემდეგ სენატი გამოიტანს რეზოლუციას იმ მოტივების აღნიშვნით, რომელიც საფუძვლად დაედვა დადგენილ გადაწყვეტილებას, ან უმოტივოდ; უკანასკნელ შემთხვევაში სენატი დაასაბუთებს თავის გადაწყვეტილებას ერთი კვირის განმავლობაში დღიდან რეზოლუციის გამოცხადებისა. რთულ საქმისათვის სენატი შეადგენს უფრო ვრცელ დადგენილებას. სენატის რეზოლუცია და დადგენილება გაეგზავნება აღსასრულებლად სათანადო დაწესებულებას და თანამდებობის პირს.

47. საადმინისტრაციო სასამართლოს დებულებასა და ამა დებულების 34 მუხლის მე-2 პუნქტ. აღნიშნულ საქმეზე აღძრულ როგორც საჩივრისა, ისე პროტესტის გამო სენატს შეუძლიან საქმის არსებითად გადაწყვეტამდე დაადგინოს, რომ შეჩერებულ იქნეს განკარგულება, დადგენილება ან მოქმედება, რომელზედაც საჩივარი ან პროტესტია შეტანილი.

48. საქმის საბოლოო განხილვის შემდეგ სენატი დაადგინს:

- 1) ან იმას, რომ საჩივარი ან პროტესტი უშედეგოდ იქაეს დატოვებული;
- 2) ან იმას, რომ დადგენილება, განკარგულება ან მოქმედება, რომელზედაც საჩივარი ან პროტესტია შეტანილი, გაუქმებულ იქნეს;
- 3) ან იმას, რომ აცნობოს სათანადო დაწესებულებას ან თანამდებობის პირს, რომ თავი შეიკავოს განსახილველ მოქმედებისაგან, ან მოახდინოს განსახილველი მოქმედება, რომელიც მისთვის საუკლებულოა კანონის ან მთავრობის დადგენილების ძალით, ან რომელიც საჭიროა კანონიერ წესის ან მომჩივნის უფლების აღსადგენად, და
- 4) ან იმას, რომ შეცვლილ იქნეს განსაზღვრებული ან პროტესტის გამოწვევი დადგენილება ან განკარგულება, თუ ასეთი ცვლილება მხოლოდ საქმის მონაწილე პირთა უფლებას შეეხება.

49. საადმინისტრაციო განყოფილების გადაწყვეტილებაზე, თუ ეს გადაწყვეტილება ისეთ საქმეს შეეხება, რომელიც პირველად ამ განყოფილებაშია აღძრული და განხილული, როგორც პირველ ინსტანციაში, საქმეში მონაწილე პირთ შეუძლიან შეიტანონ საჩივარი, ხოლო მინისტრებსა და სხვა თანამდებობის პირთ—პროტესტი სენატის საკასაციო დეპარტამენტთა საზოგადო კრებაში.

50. წინა მუხლში აღნიშნული საჩივარი და პროტესტი უნდა შეტანილ იქნეს ერთი თვის განმავლობაში სენატის დადგენილებისა ან დასაბუთებული რეზოლუციის გამოცხადების დღიდან და უნდა წარედგინოს იმავე საადმინისტრაციო განყოფილებას, რომელმაც დაადგინა განსაზღვრებული გადაწყვეტილება. თხოვნა და წარდგენილება დადგენილების გადასინჯვის შესახებ, შეტანილი ათი წლის გასვლის შემდეგ დადგენილების დღიდან, განუხილველად უნდა იქნეს დატოვებული. თუ თხოვნა ან წარდგენილება შეეხება ისეთ დადგენილების გადასინჯვას, რომლის შეცვლა გავლენას იქონიებს საქმეში მონაწილის უფლებაზე, უნდა იქნეს წარდგენილი ამ თხოვნის ან პროტესტის პირი, რომელიც გაეგზავნება მას, უკეთეს მისი მიახმართი იცის სეატი. დადგენილებას გადასინჯავს სათანადო დეპარტამენტი, თუნდაც იგი გამოტანილი იყოს განყოფილების მიერ.

51. სენატის იმ დადგენილების შეცვლა და გაუქმება, რომელშიაც საადმინისტრაციო საქმე არსებითად არის გადაჭრილი, შეიძლება დაინტერესებული პირის თხოვნით ან მინისტრის წარდგენილებით შემდეგ შემთხვევაში:

- 1) უკეთეს ისეთი ახალი გარემოება აღმოჩნდა, რომელსაც არსებითი მნიშვნელობა აქვს საქმის ასე თუ ისე გადაწყვეტისათვის;
- 2) უკეთეს სიყალბე აღმოჩნდა ისეთ აქტში, ან სიცრუე მოწმისა ისეთ ჩვენებაში, რომელზედაც დადგენილება დამყარებული;
- 3) უკეთეს იმ საქმეში, რომლის გამოც დადგენილება გამოტანილი, აღმოჩნდება შიგ მონაწილე პირის ან მისი წარმომადგენლის ბოროტმოქმედება, ან თანამდებობის პირის სამსახურის დანაშაული, საქმესთან დაკავშირებული, და
- 4) თუ დაწესებულების ან მოხელის განკარგულება სათანადო წესით უკანონოდ ცნობილ და გაუქმებულ იქნება და ამ გაუქმებას შეუძლიან გავლენა იქონიოს გამოტანილ დადგენილებაზე.

52. თხოვნა და წარდგენილება დადგენილების გადასინჯვის შესახებ (მუხ. 51) შეტანილ უნდა იქნეს ოთხი თვის განმავლობაში. ეს ვადა გამოიანგარიშება:

- 1) 51 მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნულ შემთხვევისათვის იმ დღიდან, როდესაც მთხოვნელმა შეიტყო ის ახალი გარემოება, რომელიც საფუძვლად უქცეს დადგენილების გადასინჯვის თხოვნას;
 - 2) 51 მუხლის მეორე და მესამე პუნქტში აღნიშნულ შემთხვევისათვის იმ დღიდან, როცა ძალაში შევიდა სისხლის საპართლის განაჩენი; უკეთეს სისხლის სასამართლოში საქმის წარმოება შეჩერებულია ან მოსპობილი, დღიდან შეჩერებისა ან მოსპობისა; უკეთეს სისხლის სასამართლოში საქმის აღძვრა არ შეიძლებოდა, დღიდან ბოროტმოქმედების აღმოჩენისა, და
 - 3) 51 მუხლის მეოთხე პუნქტში აღნიშნულ შემთხვევისათვის იმ დღიდან, როცა გაუქმებულ იქნა დაწესებულების ან თანამდებობის პირის უკანონო განკარგულება.
53. საჩივარი მინისტრის მოქმედებაზე (34 მუხ. მეორე პუნქტი) შეტანილ უნდა იქნეს იმ ვადისა და წესის დაცვით, რომელიც აღნიშნულია საადმინისტრაციო სასამართლოს დებულების მეთვრამეტე მუხლში.

1919 წლ. ივლისის 29.

საქართველოს დამფუძნებელი
კრების თავმჯდომარის
უფროსი ა მ ხ ა ნ ა გ ი

Handwritten signature

საქართველოს რესპუბლიკის
მთავრობის თავმჯდომარის
მ ო ა დ გ ი ლ ე

Handwritten signature

საქართველოს სენატის შტატი და ხარჯთაღრიცხვა

სახელწოდება და თანამდებობა	რიცხვი	თვეში	თითო წლიურად.	წელიწადს წლიურად.
I. სენატის თავმჯდომარე	I	4.200	50.400	50.400
2. მისი თანხანაგი	I	3.900	46.800	46.800
3. სენატორები:				
ა. საშოქალაქო საკასაციო დეპარტამენტისა	8	500	30.000	
ბ. სისხლის სამართლის დეპარტ. ს უ ლ	5	000	24.000	
	13	3.600	43.200	561.600
4. სენატის პროკურორი ორი დე- პარტამენტისა	2	3.900	46.800	93.600
5. სენატის პროკურორის ახსან	5	3.400	40.800	204.000
6. სენატის მდივანი	2	2.500	30.000	60.000
7. მდივნის თანაშემწე	5	2.000	24.000	120.000
8. სენატის პროკურორების მდივან- ნი	2	1.800	21.600	43.200
9. თაჩჯიმანი	I	1.500	18.000	18.000
10. არქივარიუსი	I	1.200	14.400	14.400
II. სასამართლოს ბოქაული	2	1.200	14.400	28.800
12. სასამართლოს იახაული	2	800	9.600	19.200
13. კანცელარიის მოხელენი დეპარტა- მენტებისა და პროკურორების კანცელარებში და არქივში	15	800	9.600	144.000
14. შიკრეკი	4	600	7.200	28.800
ს უ ლ	56		57.200	1.432.800
15. სამეურნეო და საკანცელარიო ხარჯი.				
ა. სენატისათვის	-	5.000	60.000	60.000
ბ. სენატის პროკურორებისათვ. ს უ ლ	-	4.000	48.000	48.000
16. საგზაო და დღიური ხარჯი სე- ნატორისათვის რევიზიის დროს ს უ ლ	-	2.000	24.000	24.000
ს უ ლ				1.564.800

1919 წ. ივლისის 29.

საქართველოს დამფუძნებელი კრების

თავმჯდომარის უფროსი ა მ ხ ა ნ ა ბ ი

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის
თავმჯდომარის მ ო ა დ ბ ი ლ ე

(Handwritten signatures and stamps)